

BE-A0514_115286_113978_DUT

Familiearchief Buyse, Heldergerem, 1676-
1856

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:.....	3
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	4
Archiefvormer.....	4
Naam.....	4
Geschiedenis.....	4
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN.....	5
Familie Buyse, Heldergem.....	5
I. Familie Buyse.....	5
A. Stukken van algemene aard.....	5
B. Stukken van afzonderlijke familieleden.....	5
1. Judocus Buyse, Heldergem.....	5
2. Gillis Buyse, Heldergem.....	5
3. Gaspard Buyse, Heldergem.....	8
4. Pieter Joannes Buyse, Heldergem & Sint-Antelinks.....	8
5. Egidius Constantinus Buyse, Sint-Antelinks & Nederboelare.....	9
6. Judocus Jan Buyse, Sint-Antelinks.....	9
II. Familie Rollier.....	9
III. Varia en zonder merkbaar verband.....	10

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Familiearchief Buysse

Periode:
1676-1856

Archiefbloknummer:
BE-A0514.290R

Omvang:

- Laatste bestanddeelnummer: 55.00
- Omvang geïndexiseerd: 0.59 m

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Gent

Archiefvormers:
Abdij van Anchin, 1079-1790
Buyse (familie), 17de-19de eeuw

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Familie Buyse, Heldergem, Sint-Antelinks en Nederboelare
Familie Rollier, Smeerebbe

GESCHIEDENIS

De stukken zijn afkomstig uit het archief van 'kasteel Boelare'. Op welke wijze het archief van deze landbouwersfamilie er belandde is niet meer te achterhalen. De familie Buyse was een vrij belangrijke familie die tot de goede landbouwers kon worden gerekend. Ze oefenden bestuursfuncties uit te Heldergem.

Het archief bevat vooral stukken van Gillis Buyse, eertijds burgemeester van Heldergem. Deze bewaarde ook nog een aantal ambtelijke stukken van Heldergem, stukken die naar het Oud-Gemeentearchief en Hedendaags Gemeentearchief Heldergem werden overgeheveld. Gillis Buyse was bovendien plaatselijk ontvanger van de heerlijke renten van de abdij van Anchin in Noord-Frankrijk. Gillis Buyse was verwant met de familie Rollier via zijn vrouw. Uit hoofde van zijn vrouw erfde hij een gedeelte van zeker schoofrecht te Denderhoutem.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

FAMILIE BUYSE, HELDERGEM

I. FAMILIE BUYSE

A. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

- 1 Briefwisseling van de familie Buyse de Heldergerm en Sint-Antelinks. 1762-1856. 7 stukken
- 2 Kwitanties. 1731-1849. 1 omslag

B. STUKKEN VAN AFZONDERLIJKE FAMILIELEDEN

1. JUDOCUS BUYSE, HELDERGEM

- 3 Akte van verkoop, verleden voor de Schepenbank van Heldergerm, van 149,5 roeden weide te Heldergerm door Adriaan Van Cotthem aan Judocus Buyse. 1712. 1 katern
- 4 Akte van verkoping, verleden voor de Schepenbank van Heldergerm, van 100 roeden weide te Heldergerm door Elias Ghovaert gehuwd met Elisabeth Perreman aan Judocus Buyse. 1731. 1 katern
- 5 Stukken van het proces voor het Leenhof Ten Steene te Aalst van Judocus Buyse te Ressegem tegen zijn zoon Gillis Buyse te Heldergerm over het bezit van een leen. 1754-1757. 1 omslag

2. GILLIS BUYSE, HELDERGEM

- 6 Stukken betreffende het verzoek aan de wethouders van Heldergerm van Judocus Buyse weduwnaar van Anthonette Schoup om de nalatenschap van Christina Van Houdenrove echtgenote van Anthon De Lansheere te Smeerebbe te kunnen ontvangen. 1730-1734. 1 katern, 2 stukken
- 7 Koopcontracten, met bijhorende stukken, van gronden. 1747-1771. 1 omslag

-
- 8 Naasting van 70 roeden grond te Denderhoutem door Gillis Buyse gehuwd met Joanna Petronelle Rollier ten nadele van Judocus De Cock. 1762. 3 stukken
- 9 Kwitantie van betaling van pachten door Gillis Buyse aan Lucas Jourez. 1759-1762. 1 stuk
- 10 Stukken betreffende de bouw van een oliestampmolen te Heldergem. 1760. 4 stukken
- 11 Exploten met opzeg van pachtcontracten. 1770-1782. 4 stukken
- 12 Ramingsstaat van het 'pachtersrecht' van de weduwe van Anthon D'hondt ten laste van Gillis Buyse te Heldergem, als nieuwe pachter. 1776. 1 stuk
- 13 Ramingsstaat van de vorstschade op de gronden van het hof te Ingelbosch van de abdij van Anchin, met als pachter Gillis Buyse. 1743. 1 stuk
- 14 Stukken van het proces voor de Schepenbank van Ressegem-Borsbeke van Gillis Buyse tegen Philip Francis van Melckebeke over het bezit van een leengoed nl. het Hof te Roekchout. 1756-1778. 1 pak
- 15 Stukken van het proces voor de Schepenbank van Ressegem-Borsbeke en in beroep voor de Raad van Vlaanderen van Gillis Buyse tegen de erfgenamen van Catharina Buyse, Joanna Buyse weduwe van Jacobus Remory te Herzele, Marie Buyse gehuwd met Adriaan Frans Van Heddegem, baljuw te Hillegem, Pieternelle Buyse gehuwd met Guido De Noose te Ressegem, Marie Buyse gehuwd met Adriaan Coppens te Heldergem, Jan Baptist Buyse, Judocus Van der Smessen te Woubrechtgem: betwisting van staat van goed van Judocus Buyse. 1756-1768. 1 omslag
- 16 Stukken van het proces voor de Raad van Vlaanderen van Gillis Buyse tegen burgemeester en schepenen van Heldergem in naam van meier Pieter Scheirlinck over het opmaken van de aangifte van nalatenschap van zijn vrouw. 1768. 1 omslag
- 17 Stukken van het proces voor de Raad van Vlaanderen van de abt

-
- van de Sint-Adriaansabdij te Geraardsbergen tegen Gillis Buyse te Heldergerem over de betaling van de vleestiend. 1771. 4 stukken
- 18 Stukken van het proces voor de Schepenbank van Denderhoutem van Gillis Buyse tegen Francis Lercangee te Denderhoutem over beschimping en aanklacht van moord. 1771-1777. 2 pakken
- 19 Stukken van het proces voor het Leenhof van Ressegem-Borsbeke van Gillis Buyse tegen Charles Philippus Volckaert, advocaat en griffier van het Land van Zottegem, over het bezit van een leen. 1784. 3 stukken
- 20 Stukken van het proces voor het Leenhof van Ressegem-Borsbeke van Gillis Buyse tegen Jan Baptist Buyse te Ressegem over de afstand van leengrond. 1784-1785. 1 katern, 1 stuk
- 21 Exploot van de officier van Heldergerem aan Gillis Buyse om de boeten te betalen die hij kreeg omdat zijn schapen op andermans eigendom graasden. 1766. 1 stuk
- 22 Akte van verkoping van bomen op verzoek van de erfgenamen Gillis Buyse. 1785. 1 katern
- 23 Legger van heerlijke renten van de abdij van Anchin geheven op gronden in Aaigem, Heldergerem, Haaltert en Zonnegem. 1752-1754. 1 deel
- 24 Index op een legger van heerlijke renten van de abdij van Anchin. s.d. (18de eeuw). 1 katern
- 25 Stukken betreffende de inning van heerlijke renten van de abdij van Anchin te Aaigem, Heldergerem, Haaltert en Zonnegem. 1737-1792. 1 omslag
- 26 Pachtcontract van de inning van de heerlijke renten van de abdij van Anchin te Aaigem-Vlekkem en omgeving, door Elisabeth Portois weduwe van Philip Ignace De Clercq te Beerlegem. 1739. 1 stuk
- 27 Stukken van het proces voor de Schepenbank van Aaigem-Vlekkem van Lucas Jourez, ontvanger van de abdij van Anchin, tegen Jan De

-
- Winter, Michiel Van Peteghem en Pieter Scholdts over de betaling van heerlijke renten. 1759. 1 omslag
- 28 Notities met de slag van de spijkerprijzen van Aalst (koren, haver, kapoenen). 1750-1773. 1 lias
- 29 Afkondiging van de verpachting van gronden van de abdij van Anchin te Aaigem en Heldergem. 1750. 1 stuk
- 30 Stukken van het proces voor de Schepenbank van Heldergem van Jan Baptist Bredart, ontvanger van de abdij van Anchin, tegen Pieter Scheerlinck, meier van Heldergem, over de betaling van de 20ste penning. 1770-1773. 5 stukken
- 31 Staat van personen die nog achterstallige tiend, periode 1771-1780, moeten betalen te Heldergem. 1782. 1 stuk
- 32 *3. GASPARD BUYSE, HELDERGEM*
Schoolschrift van Gaspard Buyse, met vertalingen in het Nederlands naar het Latijn. 1762. 1 deel
- 33 *4. PIETER JOANNES BUYSE, HELDERGEM & SINT-ANTELINKS*
Register met aantekeningen van Pieter Joannes Buyse, Heldergem. 1788-1799. 1 deel
- 34 Akte van lening van 50 fl. aangegaan door Cornelis Alexander Greseels te Aaigem bij geldschieter Pieter Joannes Buyse. 1792. 1 stuk
- 35 Attest van de wethouders van Heldergem dat in hun dorp en omgeving geen besmettelijke ziekte heerst onder het vee en de schaaipwol van Pieter Joannes Buyse veilig is. 1792. 1 stuk
- 36 Brieven met opeisingen van tarwe en rogge ten laste van Pieter Jan Buyse, Heldergem. 1797. 2 stukken
- 37 Notariële akte van verkoop van twee percelen grond te Onkerzele

-
- door Petrus Joannes Buyse weduwnaar van Marie De Smedt, molaar te Sint-Antelinks, aan Charles Bogaert, meier van Geraardsbergen. 1817. 1 stuk
- 38 Accijnsbiljet van Pieter Joannes Buyse voor het malen van masteluin bij J.J. Buyse te Sint-Antelinks. 1823. 1 stuk
5. *EGIDIUS CONSTANTINUS BUYSE, SINT-ANTELINKS & NEDERBOELARE*
- 39 Notitieboekje van Egidius Constantinus Buyse. 1805. 1 katern
6. *JUDOCUS JAN BUYSE, SINT-ANTELINKS*
- 40 Paspoort van Judocus Jan Buyse. 1813. 1 stuk
- 41 Brief aan Engelbertus Buyse, Sint-Antelinks, van de inschrijving in de Nationale Militie voor het jaar 1855. 1855. 1 stuk
- II. *FAMILIE ROLLIER*
- 42 Staat van de schooflanden te Denderhoutem en Herlinckhove van jonkvrouw Anna de Gruttere weduwe van Digo Poper de Carion. 1676. 1 katern
- 43 Akten van verkoop van de helft van 226,5 roeden schoofland te Denderhoutem door Joseph Rollier aan zijn broer Jaspard Rollier. 1737. 1 lias
- 44 Brief met advies van rechtsgeleerden naar aanleiding van een betwisting van het recht van de 6de schoof tussen het Sint-Gertrudiskapittel te Nijvel enerzijds en de abdij van Ninove en Frans Guillaume Musaert, heer van Outer, anderzijds. 1740. 1 katern
- 45 Notitie over de moeilijkheden betreffende de ontvangst van het schoofrecht van Judocus Rollier te Denderhoutem. ca. 1754. 1 stuk
- 46 Stuk van het proces voor de Raad van Vlaanderen van Frans Van Yper, Frans Dhaemer en consoorten te Denderhoutem tegen

-
- Judocus Rollier en Guillaume Petrus Van der Paelt over het schoofrecht. 1760-1761. 1 stuk
- 47 Afkondiging door Judocus Rollier te Smeerebbe, en mede-erfgenamen als bezitter van een schoofrecht (6de schoof) te Denderhoutem, dat de gebruikers verplicht zijn het schoofrecht te laten vertienden. 1762. 1 stuk
- 48 Stukken van het proces voor de Schepenbank van Denderhoutem van Jaspard Rollier, burgemeester van Smeerebbe, tegen Judocus Baeckaert te Denderhoutem over de betaling van het schoofrecht. 1765. 1 omslag
- 49 Ramingsstaten van het 'pachtersrecht' van het 'hof van Smeerebbe', te Vloerzegem toebehorend aan de Sint-Pietersabdij te Gent. s.d. en 1773. 3 stukken
- 50 Notities van de kostprijs van herstellingswerken door Lieven Schollaert. 1771. 1 katern
- III. VARIA EN ZONDER MERKBAAR VERBAND*
- 51 Reclamedrukwerk met kostschoolvoorwaarden van F.A. Corael, junior te Aalst. s.d., eind 18de eeuw. 1 stuk
- 52 Register met aantekeningen over het nut en gebruik van groenten en kruiden. s.d., 18de eeuw. 1 deel
- 53 Notitie met een formule om zeep te maken. s.d., 18de eeuw. 1 stuk
- 54 Pachtcontract van het pachtgoed 'de meierij' te Hillegem tussen de Sint-Pietersabdij te Gent en Livinus Frans Van den Broeck. 1740. 1 katern
- 55 Akte van overeenkomst tussen de weduwe van Bernardus Dont te Woubrechtgem enerzijds en Joannes Herman en Livinus Hoebeke als nieuwe pachters anderzijds over het pachtersrecht in een perceel grond van 291 roeden. 1777. 1 stuk